

HANS' KINDERBIBLIOTHEEK — CONTICH

Drie maanden onder de Sneeuw. — 3. Sint Gregoriusdag op School. — 6. Een edig Meisje. — 7. Karel Cogge. De Overstroming aan den IJzer. — 8. Het wonderlijk Gezelschap. — 11. Het Kermismeisje. — 12. Willem Tell. — 13. Beter slap dan een scheur. — 17. De Zinneloozen van Gheel. — 20. De Klok van vekkenskerke. — 24. Grapjes en Vroolijke Verhalen. — 34. Nog Grapjes. — 35. Kindje van de Zee. — 37. De Bezembinders van Kleit. — 38. De Vlucht in de offer. — 41. De Gierigaard. — 43. De Veerman van 't Zwin. — 48. Eerlijk aurt 't langst. — 61. Streng Winters. — 62. De Wees in Londen. — 63. Sinteras op de Heide. — 66. De Kinderen van den Smokkelaar. — 67. De Paaschklok. — 69. Leeuwte van Damme. — 70. Van Alles Wat. — 71. Nieuwsgierig Aagje. — De verrassing van Oudenaarde. — 83. Op de Hooge Venen. — 85. De Overntering van Nova Zembla. — 86. Hoogmoed komt voor den val. — 89. Het ook. — 95. De twee Weesjes. — 96. De oude Redder. — 97. De Vlucht. — 101. Toch beter Thuis. — 105. Ongeluk en Geluk. — 108. Bieke. — 109. De de Mantel. — 110. Robinson Crusoe. — 113. De Rooversjongen. — 114. Ncoit rgeten. — 118. De Spion van den Molen. — 119. De Kinderen van den Dokter. — 120. De ruwe Kerel. — 121. Tweemaal gevonden. — 126. De Kerels van Lamperese. — 136. Thijl Uilenspiegel. — 137. Oom Tom. — 141. De Kerstavond van ertje. — 143. De Reis in de Wildernis. — 168. Een jonge Held. — 169. Jacob n Artevelde. — 170. De overwinning van Karel. — 171. Genoveva van Brabant. — 172. Re Avontuurlijke Reis. — 173. De strijd met den Wolf. — 174. Een vreesseke Avond. — 175. De gevluhte Slaaf. — 176. In de Vliegmaschine. — 177. Een goedige Vrouw. — 178. Ontsnapt. — 179. Valsch beschuldigd. — 180. De Zoon en den Torenwachter. — 181. Terug bij vrouw en kinderen. — 182. De Reis van Columbus. — 183. De Schilder van Karel den Stoutte. — 184. Het Spook van de Schelde. — 185. Het Avontuur in het gebergte. — 186. Jack de Cowboy. — 187. Hoe Jack prairieboer werd. — 188. De sterkste Voetbalclub. — 189. De Held van Tremeloo. — 190. De straf van 't Elzelarhof. — 191. De Cowboy van Fort Bell. — 192. Jeanne d'Arc. — 193. De wandelende Deur. — 194. De Avonturen van Geert. — 195. Geeraart in Rusland. — 196. Dikke Dries. — 197. De Roode Knipgels. — 198. Rosa van Dennenburg. — 199. De Wolf van Ghistel. — 200. De betooverde Molen. — 201. Zonderling gered. — 202. De Spaansche Furie. — 203. De Boeteling van Veurne. — 204. Een angstige Nacht. — 205. De Prins van Kakao. — 206. De dappere Elzie. — 207. De Avonturen van David. — 208. In en uit de Gevangenis. — 209. De Spion voer zijn land. — 210. In het verwoeste Vlaanderen.

Vraag elke week het nieuwe boekje aan uw dakbladverkooper, want de reeks van 210 veel gevraagde boekjes gaat gedurig voort.

— PRIJS 60 CENTIEM —

Boekdrukkerij R. Bracke-Van Geert, Baarsrode.

BAKELANDT

BAKELANDT

I.

— Zijt ge niet bang, zoo 's avonds en 's nachts alleen in uw huis, Karlien? vroeg een meisje van even in de twintig.

— Maar neen. Alles is goed gesloten! antwoordde Karlien, een andere vrouw.

— Ja, maar dieven kunnen binnen breken. Ze staan voor geen deuren of luiken.

— Al hier gebeurt er niets, Rosa. Ge doelt op Bakelandt en zijn mannen?

— Ja.

— Ik heb van hen wel gehoord, maar ze zitten ver van ons Pithem aan den anderen kant van Thorhout, in 't Vrijbosch.

— 't Zijn toch schuwe tijden, Karlien. Wij op 't hof gevoelen ons veilig: de baas is een sterk man en dan een kloeke zoon, Frans. Maar gij woont alleen.

Karliën zei dat ze geen vrees had. Al jaren duurde de Fransche bezetting. Toen het gebeurde, wat we in dit boekje verhalen, schreef men 1803. Er was overal oor-

log. En de Franschen riepen in de landen, waar ze meester speelden, even streng de jonge mannen op als in Frankrijk zelf. Die jonge lieden moesten soldaat worden. Velen weigerden en verscholen zich. Gendarmen zochten ze op. Maar tevens waren er veel zwervers, die roofden.

— Is Fiel nog altijd weggedoken? vroeg Karlien.

— O, ja, antwoordde Rosa; anders moet hij naar 't leger.

— Ge zult nog wel een heelen tijd moeten wachten van trouwen.

— Dat peins ik ook. Nu en dan komt Fiel wel eens op 't hof, maar hij moet opletten.

— 't Is nu koud in de bosschen, hernam Karlien. Zeg aan Fiel, dat hij zich bij mij ook kan komen warmen. Hier zullen de gendarmen geen deserteur zoeken.

Rosa praatte nog even met Karlien, een oude vrouw, die alleen woonde tegen het dorp Pithem, in West-Vlaanderen.

— Nu moet ik naar 't hof, zei Rosa.

— Kom van tijd tot tijd wat babbelen; 't is voor mij een verzet.

— Ik moet helpen spinnen. We hebben veel vlas. Siska Ameye is bij ons.

— Ha, de spinster!

— En de bazin wil alles gauw aan den kant hebben. Francisca kan er weg mee.

— Dat is waar, maar 'k zou ze niet in mijn huis willen, beweerde Karlien.

— Waarom niet?

— Die Siska Ameye is een rare. Ze drinkt zich soms dronken.

— 't Is toch niet waar?

— Ja, ja. Er zijn tijden, dat ze niet werkt. Ik weet niet veel bijzonders van haar, maar nog eens, 'k zou ze niet in huis willen.

— Siska Ameye spint toch op al de hofsteden, Karlien, hernam Rosa.

— Ja, ja. En toch, ik heb geen goed oog op dat meisje.

Rosa moest nu heen. Ze was meid op de hoeve van boer Gekiere. Ze dacht aan de waarschuwing van Karlien, over Siska Ameye.

— Och, Karlien babbelt nog al gemakkelijk, mompelde ze. 'k Heb nooit iets kwaads van de spinster gehoord.

De weg leidde tusschen populieren, die schudden in den wind. De avond viel; 't was Januari. 't Was hier eenzaam en somber. Rosa zette het op een loopen. Ze werd wat bang. Men sprak tegenwoordig zoo over de roovers.

Ze was naar 't bosch geweest, waar Fiel Bemmels verborgen zat, omdat hij geen soldaat wilde worden. Hij was al jaren knecht geweest bij boer Gekiere, en zou met Rosa trouwen. Ze waren beiden weezen. Maar er moesten betere tijden komen.

Rosa hijgde, toen ze door het hek van de groote boerderij stapte. Op 't hof bleef ze even staan, om op

adem te geraken. Ze wilde binnen niet laten merken, dat ze zoo bevreesd was geweest.

Toen ze in de wijde keuken stapte, scheen ze weer gewoon. 't Was er gezellig. In den haard brandde een groot vuur. De boer zat er bij en rookte een pijp. Hij praatte met zijn zoon Frans over hout, dat gekapt moet worden uit de tronken. De bazin herstelde kleeren

In den hoek snorde het spinnewiel en spon Francisca Ameye garen. Ze was haast nog een kind, zoo klein van gestalte, al telde ze twintig jaar. Maar ze stond bekend als een der bekendste spinsters van de streek en trok van hoeve tot hoeve.

Nu bevond ze zich voor eenige dagen op de boerderij van Gekiere, mo van het eigen gekweekte vlas garen te maken voor huiselijk gebruik.

— Ha, Rosa, zijt ge daar? vroeg Frans, de zoon. Hebt ge in 't bosch Bakelandt niet gezien? schertste hij.

— Zwijg toch! Dan ware ik voorzeker niet thuis geraakt!

— God beware ons voor dien kerel! sprak de boerin. Wat Siska mij vanmiddag van hem vertelde, doet me nog beven.

— Kent gij hem dan zoo goed, Siska? plaagde Frans.

— Hem kennen? Wat ge nu denkt! Maar ik kom overal en ik heb veel over hem hooren klappen, antwoordde de Spinster.

— Francisca zegt, dat Bakelandt wel vijftig roovers in zijn bende heeft, hernam vrouw Gekiere. En dat ze

allen gezworen hebben hem getrouw te blijven tot den dood.

— Ja, zoo vertelde bij boer Toonen een leuder, die aan de kanten van 't Vrijbosch geweest was, beweerde de spinster. Bakelandt is overal gevreesd. En hij kan zich goed vermommen in baron of graaf. En dan bezoekt hij te Brugge de groote feesten, klapt er Fransch, danst met rijke dames, tot hij al met eens weg is en velen hun juweelen of parelsnoeren kwijt zijn. Bakelandt heeft die dan gestollen, zonder dat iemand 't merkte. Hij staat voor niets. Met zijn mannen breekt hij in de grootste huizen of hofsteden binnen.

De spinster was nu spraakzaam, maar ze trapte intusschen niet en 't spinnewiel rustte.

Daarom, en ook omdat ze het gepraat over roovers akelig vond, zei de boerin

— Zwijg nu over dien deugniet! We zouden niet durven slapen!

— Dat hij niet probeere hier te komen, mijn tweeloop staat naast mijn bed, sprak Frans.

De boerin praatte dan met Rosa over 't avondmaal, dat deze moest bereiden.

Na 't eten hielp Rosa bij 't spinnen. Te negen uur was het bedtijd.

Francisca Ameye, die op de hoeve overnachtte, sliep bij Rosa op een zolderkamer met een gevelraam. En in bed begon ze weer over Bakelandt. Ze wist dat de rooverskapitein afkomstig was van Lendeledede bij Kortrijk

en als jongen reeds veel durfde. Hij schampte op de rijke menschen en stal fruit en hennen.

En toen hij voor de boerin, waar hij koewachter was, op 't dorp winkelwaren moest halen, vluchtte hij met 't geld naar Frankrijk. Hij werd er soldaat maar deserterde.

— Hoe weet gij dat alles? vroeg Rosa.

— O, ik hoor het op de hofsteden, waar ik spin, van de kooplieden en leurders.

Fransisca wilde dan over de daden der roovers vertellen, maar Rosa beval ze te zwijgen.

— 'k Zou van bangheid rillen onder de dekens, zei ze.

De spinster vond dat flauw. Ze zweeg dan toch en de meisjes sliepen in.

In 't midden van den nacht werd Rosa wakker. Ze hoorde iets. Dadelijk dacht ze aan Bakelandt. Haar hart bonsde van schrik. Ze had wel willen roepen, maar durfde niet.

Aan 't raam werd met gedempte stem gepraat.

— Ge moet komen... ze zijn er, sprak iemand. De ladder staat gereed.

Wat beteekende dat? Rosa gluurde boven de dekens. Ze had al bemerkt dat Fransisca uit bed was... Ze zag nu in een schijn, dat de spinster zich kleeedde... Wat wilde ze doen? Rosa durfde niets te vragen. Nog verbaasder was ze toen Fransisca door 't raam verdween en dan dit liet zakken. Wie had haar geroepen en met wien ging ze mee in 't holle van den nacht?

O, wat gebeurde er? Angstig vroeg Rosa het zich af.

Ze dacht aan hetgeen Karlien over Siska gezegd had... Neen, er was iets niet in den haak met de spinster. Fransisca deed loensch. Wie kroop er nu in den nacht door het raam?

Hoe wist Siska zooveel van Bakelandt? Kende ze hem of van zijn mannen? En waren er hier in de buurt om te stelen? En moest de spinster inlichtingen geven?

Rosa richtte zich op. Ze werd nog banger. Ze moest toch den baas waarschuwen. Er was misschien boos volk op 't hof.

Bevend verliet Rosa het bed en vlug kleeedde ze zich wat. Dan daalde ze de trap af. De boer en de boerin sliepen beneden in de achterkamer. Rosa klopte op de deur.

— Wat is er? klonk de stem van Gekiere.

— O, ik moet wat zeggen! antwoordde Rosa.

Ze hoorde gestommel. De boerin kwam bij haar.

— Maar Rosa, wat scheelt er? Zijt ge ziek? vroeg ze.

— Er gebeurt iets raars, vrouwe.

En Rosa vertelde, wat ze gehoord en gezien had.

De boer was intusschen ook in de keuken gekomen. Hij had zich gekleed en kon dus dadelijk een onderzoek instellen, toen zijn vrouw hem de zonderlinge geschiedenis meedeelde.

Hij riep zijn zoon en Frans vernam dan op zijn beurt het verhaal.

— Zou die spinster met gespuis beulen? vroeg de zoon.

— O, in dezen tijd is alles mogelijk! sprak de boer. We moeten naar de schuur en de stallen. Ze kunnen wel

een koe weghalen. We moeten weer een wachthond kopen, nu Bello gestorven is.

— Wees toch voorzichtig, vermaande de boerin.

Frans nam zijn tweeloop en zijn vader de stevige blaaspomp van naast den haard. Stil openden ze de achterdeur. Het was stil op 't hof. Alleen de wind voer door de boomen.

De boer en zijn zoon slopen naar de schuur. Ze merkten er niets ongewoons. Ook in den stal was het rustig.

— Er is toch niemand, fluisterde Gekiere.

— 'k Geloof 't ook niet.

— We kunnen teruggaan in huis.

— Maar ik blijf toch op.

— Ik ook. En als 't nood doet, luiden we 't klokje.

Dit hing in een torentje op het dak, maar het zeel daalde tot beneden de trap.

Vader en zoon keerden in huis weer. De bazin had de lamp opgestoken.

— We hooren niets of zien niemand, zei Gekiere. Maar we blijven toch op. Ik wil niet verrast worden.

— Waar mag Fransisca Ameye dan heen zijn? vroeg de boerin.

— 't Is een raar geval; als ze terugkeert, zal ze opbiechten! verzekerde de boer. Ons huis is geen duivenkot, om in en uit te vliegen.

Rosa deelde nu mee wat Karlien haar van de spinster gezegd had.

— Siska komt uit een raar huishouden, hernam de

boer. En in dezen tijd loopen veel menschen den slechten weg op. Wie weet, wat we vernemen.

De boerin en de meid hadden geen lust te bed te gaan. Rosa rakelde het vuur van onder den haard en gevierden zaten ze er bij. Ze praatten zacht en telkens spitsten ze 't oor. Maar er klonk geen enkel verdacht geluid.

Tegen den morgen legden Rosa en de boerin zich nog wat te bed. Vader en zoon dommelden wat in bij den haard.

Zoo werd het dag. Fransisca Ameye vertoonde zich niet meer.

— Ik zal eens tot bij haar ouders gaan, zei de boer na 't ontbijt. Ze moeten weten, wat hun dochter uitgestoken heeft.

Hij begaf zich naar een leemen hut te lande, waar de Ameye's woonden.

Een vuile, slordige vrouw zat bij een houtvuur. Ze stond niet op, toen Gekiere binnen trad.

— Is Siska thuis? vroeg de boer.

— Ze is toch gisteren naar u gegaan om te spinnen, sprak de moeder met matte stem.

— Ja, maar er is iets vreemds gebeurd.

De vrouw toonde geen verbazing, toen Gekiere haar over de vlucht van haar dochter sprak.

— Hoor eens, ik zit hier ziek bij den haard en ik trek me van Siska niets meer aan! zei vrouw Ameye. Ze luistert al lang niet meer naar mij. Dagen en nachten komt

ze niet naar huis. Dat is sedert ze bevriend is met Isabelle van Maele, de Verleyens en Wanne Lappers.

— Allemaal volk, dat niet deugt...

— 'k Heb het Siska genoeg gezegd, maar ze lachte me uit. En ik kan niet meer uit de voeten...

— Maar uw man kan Siska toch dwingen dat slecht gezelschap te mijden.

— Die is zelf op den dool. Hij zit te Gent, geloof ik. Ik blijf hier alleen in al mijn armoede.

't Zag er ellendig uit in de hut.

— Ik zal 't een en ander laten brengen, beloofde de boer.

— 't Is braaf van u, maar 'k zal niet veel meer eten; 't is gauw gedaan met mij, zuchtte vrouw Ameye.

Gekiere bemoedigde haar en ging heen. Er was veel armoede in Vlaanderen.

De boer ging naar het dorp en belde aan de pastorie aan. Sedert eenigen tijd waren de kerken weer open. Langen tijd waren ze gesloten geweest en de priesters vervolgd geworden door de Franschen.

Gekiere sprak met den pastoor over vrouw Ameye en haar dochter. De priester beloofde straks naar de zieke te gaan.

— — — — —
Rosa had de koeien gemolken. Toen ze uit den stal kwam, zag ze onder het gevelraam van haar kamertje een zakdoek op den grond liggen. Die moest zeker achtergelaten zijn door den persoon, die Fransisca dien nacht was komen roepen.

Rosa raapte hem op. Ze werd bleek en staarde naar den zakdoek. En weer begon ze te beven. Ze moest even tegen den muur, zoo ontdaan was ze.

Daarna stak z den zakdoek in haar jak.

Rosa verrichtte haar werk, maar was zoo zenuwachtig, dat de boerin het merkte.

— Zit de schrik er nog in? vroeg ze.

— 't Is een akelige nacht geweest, stamelde de meid.

— Ja. Waar mag Siska zitten?

Wat later kwam de boer thuis en hij vertelde welk gesprek hij met vrouw Ameye had gehad.

— Wat moet er van dat meisje worden! zei vrouw Gekiere. Bevriend met Wanne Lappers, een dievegge, en de Verleyens, die ook niet te vertrouwen zijn.

— Van hen zal ze al dat nieuws over Bakelandt weten, oordeelde Frans, de zoon. En ik ben zeker, dat de Verleyens gestolen goed van de bende koopen en verkoopen. De roovers kunnen dat alles niet kwijt geraken te Thorhout, Brugge of Roesselare. Want dan loopen ze te veel in de gaten. En ik zal niet ver mis zijn, als ik zeg, dat Wanne Lappers en de Verleyens van dien buit verzetten te Thielt en Gent.

Rosa luisterde niet veel. Ze was den heelen dag verstrooid.

II.

Tegen 't bosch, naar den kant van Eegem, stond een herberg, waar allerlei leurders kwamen. Toch zag het er

een treffelijke afspanning uit, waar in vroeger tijden
kooplieden hun maaltijden namen.

In een kamertje zat Fransisca Ameye. Ze vertoefde er
al eenige uren. De deur was gesloten.

Nu werd ze geopend en een ruwe kerel trad binnen.
Fransisca rees op.

— Hoe is het, hebt ge nagedacht? vroeg hij.

— Simpelare, wat ge vraagt, is te gevaarlijk... ant-
woordde Fransisca. Ik wil voor de bende doen, wat ik
kan, maar van Pithem weggaan, is zoo goed als mij
gevangen geven. De meier zou me laten zoeken. Er zij
al menschen, die me wantrouwen.

— 't Is juist daarom, dat ge hier moet opkramen, her-
nam de man. Anders houden ze u den een of anderen
keer aan en doen ze u klappen. En ge weet te veel van
de bende.

— Ik zou zeggen, dat ik niets weet, Simpelare!

— Meisjes en vrouwen klappen te gemakkelijk. Isa-
bella van Maele en Wanne Lappers trekken ook mee
naar 't Vrijbosch, en gij 't zelfde.

Simpelare werd kwaad en greep Fransisca bij den
schouder.

— Zweer, dat ge mee gaat, of ik smijt u door het
venster! zei hij. Ik ben een vent, die kort spel maak met
onwilligen. 'k Heb u vannacht doen halen, meenend
dat ge seffens mee zoudt gaan. En nu heb ik al een hal-
ven dag verloren door uw koppigheid. Mijn geduld is
uit. Ge hebt te kiezen: mee gaan of sterven...

De spinster was nu doodsbenauwd.

Ge hebt te kiezen... (blz. 12).

— Ja, ik zal meegaan, stamelde ze. Er kome van, wat er wil.

— Ge zult veiliger zijn in 't bosch dan hier. En we hebben bespiedsters noodig. Ge kunt ons groote diensten bewijzen. Ginder zullen de gendarmen u niet vinden!

Simpelaere riep aan de deur eenige personen. En havelooze vrouw van ongeveer vijftig jaar verscheen eerst. Het was Wanne Lappers, eigenlijk Johanna Monnaert.

— Wel, Siska, zijt ge nu t'akkoord? vroeg ze.

— Ja, ik ga mee.

— Een goed gedacht, riep een andere vrouw, Isabella van Maele. We beginnen hier in de gaten te loopen. 't Is tijd, dat we verhuizen.

Ze behoorden tot de laagst gezonken lieden van de streek.

Nog even praatten ze en toen verlieten ze de herberg.

— 'k Wou dat ik dit volk nooit meer zag, zei de waard tot zijn vrouw. Ze kennen Bakelandt beter dan ze ons laten merken. En ik durf ze niet weigeren. Ze zouden kunnen wraak nemen.

— Siska Ameye loopt met dat gespuis mee. Ze is twintig jaar. Wat een tijd!

Zoo verliet Fransisca Ameye haar geboortedorp.

Door Isabella Van Maele, ook een spinster, was ze in kennis gekomen met loensche kerels, voor wie ze gestolen goed verkocht, te Thielt en te Eekloo. Ze verdiende er wat mee en het geld bekoorde haar. Nu geraakte ze nog meer op den dool, want Simpelare voerde haar en haar gezellinnen naar de streek van 't Vrijbosch, waar de

roovers in allerlei huisjes en hutten verspreid waren.

't Was op het laatst van den namiddag.

III.

— Bazin, mag ik eens rap over en weer naar Fiel? vroeg Rosa.

— Ja, zeker. En neem wat van 't vleesch mee, dat ik vanmiddag gebraden heb. Wacht, ik zal een pakje gereed maken voor den dompelaar. 't Is wreed, als een dier in 't bosch moeten leven.

Vrouw Gekiere knoopte een potje met levensmiddelen in een handdoek en weldra begaf Rosa zich op weg.

Ze volgde een pad tusschen de kale velden en was gegaagd om 't bosch te bereiken, waar haar verloofde verborgen zat.

Na een kwartiertje was ze tusschen de boomen en sloeg ze een dreef in. Dan drong ze tusschen heesters door. In 't midden was een hoogte.

Rosa klopte op een plank, die dadelijk weggeschoven werd. Voor een opening in den berm vertoonde zich een bleek gelaat.

— Ha, Rosa, gij weer. Dat had ik niet verwacht! klomk het. Er is toch geen gevaar?

— Ik heb geen gendarmen gezien, antwoordde het meisje, dat nu in een hol afdaalde.

't Was er rookerig, want er brandde een vuurtje.

— 'k Zal de plank wat open laten, dan komt er fris-

sche lucht binnen, zei Fiel, de vroegere knecht van boer Gekiere.

Al maanden schuilde hij hier. Hij had kamaraden gehad, ook deserteurs, maar nu was hij alleen.

Rosa haalde den zakdoek te voorschijn, dien ze onder het gevelraam gevonden had.

Fiel scheen geweldig te schrikken.

— Dezen zakdoek heb ik voor u gezoomd, zei Rosa. Hoe komt die op 't hof te liggen, onder het venster van mijn kamer?

— Onder 't venster? stotterde Fiel.

— Ja.

— Hoe is dat mogelijk?

— Fiel, ik heb u altijd voor een oprechten jongen gehouden, hernam Rosa. En nu verbergt ge iets voor mij. Gij zijt vannacht de spinster, Siska Ameye komen roepen. Ge verloort uw zakdoek en die heeft u verraden. Siska Ameye is in den voormiddag met Wanne Lappers en Isabella Van Maele en nog een vreemden kerel vertrokken, menschen die niet deugen. We hebben dat gehoord van Sies, den mosselman. Ik heb aan den boer of de boerin niets van dezen zakdoek gezegd, maar ik wil van u de waarheid weten, Fiel!

De jonge man begon eensklaps te weenen.

— O, ik voel me zoo ongelukkig! riep hij uit.

— Zeg mij alles! drong Rosa aan.

— Ja. Ge weet, dat ik hier met andere deserteurs gezeten heb met Jan Hoornaert, van Ingelmunster, en Pieter Hemst, van Ichtegem. Ze kregen dikwijls be-

zoek. Op een avond waren ze dronken. Hun vrienden hadden brandewijn meegebracht. Er was een zekere Simpelare bij, een geweldige vent. Ze spraken toen vrij uit en 'k verschoot danig bij 't hooren, dat ze van Bakelandts bende waren. Ze zeiden, dat ik zwijgen moest, want dat ze me anders zouden vermoorden. En ik beloofde mijn mond te houden. Gisteravond kwam die Simpelare weer met nog twee mannen. Simpelare wist, dat Siska Ameye op 't hof van Gekiere was om te spinnen. « Ik moet ze spreken », zei hij. En hij eischte dat ik mee zou gaan om den weg te toonen. Eerst antwoordde ik, dat ik me daar niet me inliet. Maar Simpelare trok zijn mes en dreigde me te dooden. Wat kon ik tegen drie? Zoo, ik moest gehoorzamen. Onderwege vroeg Simpelare, waar Siska zou slapen. In mijn angst vertelde ik, dat het bij u zou zijn. 'k Moest 't venster wijzen en daar een leer halen. Die Simpelare toonde zich eigenlijk een lafaard. Hij dwong mij op de ladder te gaan. « Siska zal wel wakker zijn », zei hij. « Ze weet, dat we haar moeten hebben. We hebben ze al meer opgeklopt, als ze op een hoeve verblijft. Ge klopt en als ze komt, zegt ge: « Ze zijn er. De ladder staat gereed ». En dan komt ze naar buiten ».

» 'k Hoorde ook van die mannen, dat Siska gestolen goed verkoopt, vervolgde Fiel. O, Rosa, ik kon niet weigeren. Die wreede vent stond met zijn mes gereed. En ik deed, wat hij vroeg. Ik zweette zoo van angst, dat ik mijn hoofd afveegde en zoo heb ik mijn zakdoek verloren. We zijn dan samen vertrokken tot aan het

bosch. « Als ge ons verklapt, let op! » verwittigde Simpelare mij. Siska Ameye kende ze allen heel goed. Ze zijn met haar voort gegaan, maar ik weet niet, waarheen.

— En is dat nu alles, Fiel? vroeg Rosa. Hebt ge nooit iets anders voor die mannen gedaan?

— Neen!

— Geen plaatsen aangewezen, waar ze zouden stelen?

— Neen, Rosa. 't Is alles. geloof me. O, ik heb er vandaag zooveel om geleden. 'k Had naar den meier willen gaan, maar dan word ik als deserteur aangehouden.

Rosa dacht even na.

— Ge moet hier weg, sprak ze dan. Die kerels kunnen u tot alles dwingen. Ze mogen u niet meer zien.

— Maar waar moet ik heen? 'k Zou hier wel willen vertrekken.

— Vannacht kunt ge in 't huis blijven van Karlien Desmet. Ze heeft me gisteravond nog gezegd, dat ge er u moogt warmen. Ze zal u ook wel een bed geven. Morgen kom ik u daar bezoeken, nadat ik met den baas gesproken heb.

— Ja, dat is goed! O, Rosa, ik ben al verlicht, nu gij alles weet. Geloof mij, ik ben eerlijk gebleven. Dat ik een beetje in mijn woorden draaide, toen gij al met eens dien zakdoek toondet, was van 't verschot. Maar ik ben heel den dag onrustig geweest.

— Ik weet, dat ge eerlijk zijt, Fiel. Kom nu mee. Dat rooversvolk mag u niet meer vinden.

Samen vertrokken ze. Karlien Desmet, de goedige vrouw, was dadelijk bereid, Fiel te herbergen. Rosa ver-

telde, wat er met Fransisca Ameye gebeurd was, maar ze verzwegen, dat haar verloofde ze had moeten roepen.

Karliën meende, dat ze Fiel hier bracht, omdat het te koud was in 't bosch, nu het begon te vriezen.

— Ja, ja, Siska Ameye is een nietwaard. 'k Zei het u gisteren, sprak de vrouw. Er zal wat van haar geworden!

Rosa keerde naar de hoeve terug. Ze had het potje levensmiddelen bij Karlien gelaten.

De boer, zijn vrouw en hun zoon keken vreemd op bij het verhaal van hun dienstmeid.

— Maar is dat wel pluis met Fiel? vroeg Gekiere. Het zijn rare tijden. En er raken er veel op den dool.

— Fiel zal geen gemeene zaak maken met roovers, beweerde Frans.

En Rosa verdedigde haar verloofde zoo warm, dat ze alle wantrouwen bij den baas wegnam.

— Luister eens, zei Gekiere, Fiel moet weg uit de streek. Vanmiddag zei de meier me, toen ik hem over Siska's doening sprak, dat de Fransche gendarmen bevel hebben gekregen fel jacht te maken op de bende. En ze zullen dan alles bijeen rapen wat ze vinden van gespuis. En de een verklapt den ander in zulkke gevallen. Best mogelijk, dat Siska, eens dat ze aangehouden is, of Simpelare ook vertelt, wat Fiel gedaan heeft en de gendarmen hem zoeken tot ze hem vinden, en niet meer als deserteur, maar als roover behandelen.

Rosa beefde bij die gedachte.

— Laat Fiel ver naar 't Noorden gaan, hernam de

boer. Ik zal hem geld geven en hij moet zich boven Gent verschuilen. Dan is hij ver van de bende.

't Was een goede raad, maar Rosa was toch droevig bij de gedachte, dat haar verloofde nog een grooter doolaar zou worden.

Den volgenden dag sprak ze met Fiel en 's avonds trok de deserteur heen, om ver van Pithem veiligheid te zoeken.

Op haar kamertje weende Rosa veel en bad ze innig voor den dompelaar.

IV.

Eenige maanden waren verloop. Op de hoeve verbleef jufvrouw Lea, de dochter van den eigenaar uit Gent. Ze moest voor haar gezondheid eenigen tijd buiten vertoeven. Lea was een eenvoudig meisje en ze vergezeld Rosa als deze boodschappen moest doen, en praatte met haar gelijk een vriendin.

Rosa had door een mosselkoopman een briefje van Fiel ontvangen. Deze woonde bij een boer te Bouchaute tegen Holland. Rosa was blij met dit nieuws.

Op een avond kwam ze met jufvrouw Lea van 't dorp. Plots trad uit een boschje een man te voorschijn, die een geweer onder den arm droeg. De meisjes schrokten. De vreemdeling keek hen zoo schuw aan.

— Geef mij uw geld! beval hij tot Lea.

— Ik heb geen geld bij me, stamelde het meisje.

Rosa, die wat geld over had van boodschappen, reikte dit aan den man over en smeekte: Doe ons geen kwaad!

Lea zag een boer over 't veld komen en in haar angst wenkte ze hem. De baanstrooper zag dit gebaar en bemerkte den landbouwer. Haastig vluchtte hij in 't bosch. Hij bleek dus niet zeer moedig.

De meisjes snelden naar den boer toe. Het was een geboer van Gekiere. Hij hoorde, wat er gebeurd was en zei:

— De menschen in 't ronde zullen wel doen goed op te letten. Ik heb Siska Ameye ook gezien. Ze kwam uit het huis van Verleye. Als zij hier zwerft, moet er slecht volk omtrent zijn, gasten van Bakelandt.

De boer begeleidde de meisjes naar de hoeve.

— De gendarmen moesten die Verleye's aanhouden, zei hij. 't Is oneerlijk volk.

Vrouw Gekiere schrok, toen ze hoorde, hoe de meisjes aangerand waren geworden. En de baas en Frans besloten in den nacht weer de wacht te houden.

Ja, er waren misdadigers in de buurt. In het bosch bevonden zich Lodewijk Bakelandt met Fransisca Ameye en Isabella Van Maele. Ze zaten onder de boomen. Simpelare kwam bij hen. Hij vertelde, dat hij twee meisjes hun geld ontnomen had.

— Maar 't is niet veel, sprak hij.

— O, gij dommerik! bromde Bakelandt. Siska kent een huis, waar we kunnen stelen en voor eenige centen

brengt gij alles in gevaar. Nu weet het volk hier, dat er roovers in de buurt zijn.

— O, dat geeft niet, sprak Francisca Ameye. Ik heb vroeger zooveel van u verteld, dat er van avond niemand uit zijn huis durft komen. Verleye had me gezegd, dat ik schrik moest wekken voor Bakelandt.

De kapitein was toch slecht gezind. Ja, hij had een bende, maar die mannen liepen in groepen rond en veel had hij over hen niet te vertellen. De gendarmen hielden klopjachten en hadden reeds roovers en helers aangehouden. Bakelandt was bang geworden. Nu ook schrok hij van 't minste geritsel.

't Werd koud: 't was wel een mooie voorjaarsdag geweest, maar de avonden konden nog guur zijn. Huiverig zat het viertal in 't bosch. Francisca Ameye was bij de bende ingelijfd en zwierf overal mee. Ze bedelde om te spioneer, en verkocht gestolen goed. Nu was ze weer op haar geboortedorp, maar ze dacht er niet aan, haar zieke moeder te bezoeken.

Toen het elf uur was, sloop het groepje uit het bos. En de spinster toonde den weg. Ze bracht de twee roovers bij het huis van Karlien Desmet, die, zooals we reeds weten, alleen woonde.

— Hier is het, fluisterde ze. Die vrouw heeft veel geld. En ze is altijd alleen thuis.

— Hoor ik daar niets? vroeg Bakelandt.

— Maar neen, 't is de wind, antwoordde Simpelare.

— Dat is een sterk huis, mompelde Bakelandt. En zoo dicht tegen het dorp.

't Waren geen leemen, maar flinke, stevige muren. En voor de ramen zaten kloeke luiken.

— We kunnen hier niet binnen breken, hernam Bakelandt. 't Zou te veel gerucht maken en, nu Simpelare die meisjes bestolen heeft, kan er wel een wacht rond gaan. Ik werk van avond niet.

— 't Kan mij niet schelen, gromde Simpelare.

— Ik ben moe, ik wil rusten; we kunnen hier wel in den koestel geraken.

Ze begaven zich in het bijgebouw, en somber zaten ze er bij elkaar.

Ja, zoo waren Bakelandt en zijn meeste mannen stout met den mond, maar dadelijk bevreesd. 't Was niet waar, wat de menschen vertelden, dat ze in groepen hoeven braken. Ze kozen huisjes uit met leemen muren, waarin ze gemakkelijk en zonder veel gerucht gaan konden maken. En dan moesten het nog oude lieden zijn, die er woonden.

— Bah! wat zijt ge flauwe gasten! schimpte Isabella Van Maele. Benauwd van een oude vrouw. Ge hebt geen moed. 't Is juist als te Staden.

— Zwijg! snauwde de kapitein.

— Ja, ja, bij de weduwe Schoonheere te Staden, hernam Isabella. We waren er binnen, 's avonds te zevenen. De boerin was alleen met een kind van drie jaar en een koewachtertje. Simpelare ging binnen en gaf de bazuin een slag, dat ze neerviel. En Bakelandt smeed den koewachter op den grond. We haalden het geld en de juweelen. Bakelandt zei: « 'k Geloof, dat de jongen slaapt ».

En Simpelare spotte: «Dat hij den eeuwigen slaap slape.» We gingen in 't bakkerskot snuffelen. En het koewachttertje sprong buiten en riep om hulp. En Bakelandt liep weg en liet van schrik zijn degenstok achter. Wij moesten van eigen volgen.

— Moet ik u ook in doling slaan? vroeg Bakelandt die voelde, hoe Isabella Van Maele hem wilde treiteren.

— Ik Zeg toch maar de waarheid. Te Ruddervoorde liept gij en Simpelare weg voor een oud wijf, dat zich eerst haar korf liet ontnemen, maar u dan achterna kwam om haar goed terug te hebben. En twee kloeke mannen vluchtten voor haar in de Munkenbosschen.

Bakelandts gebaar was nu zoo dreigend, dat Isabella Van Maele nu haar mond hield.

Het viertal zat hier tot 's anderendaags. Bakelandt vreesde, dat gendarmen of veldwachter patroeljeerden en durfde niet buiten komen.

Karliën Desmet melkte de koe, maar merkte niets van de roovers. Weer werd het avond.

— Ik blijf hier niet, ik verga van den honger! kloeg Isabella.

Fransisca morde ook. Moest ze de mannen hier gebracht hebben, om bang in een koestal te zitten?

— We zullen nu binnen gaan, zei Bakelandt. 't Is beter in den vooravond, dan in den nacht.

Hij en Simpelare verlieten den stal. Plots begon een hond te bassen en Karliën kwam buiten. Ze zag de twee mannen.

— Vrouwtje, zei Bakelandt, we zijn twee deserteurs en we hebben honger.

— Komt dan maar binnen. Ik zal u eten geven, zei de gulhartige Karliën.

De twee schelmen keken elkaar even aan. Ze volgden de vrouw, die dadelijk boterhammen begon te snijden. Plots greep Bakelandt haar vast en wierp ze op den grond.

Van het bed uit de andere kamer haalde Simpelare een matras en een oorkussen en smeed die op de van schrik als verlamde vrouw. Snel doorsnuffelden de schavuiten het huis. Uit een koffer namen de schavuiten geld, ook uit een kistje onder het stroo, maar een grootsom was het niet. Ze stolen 36 el wit lijnwaad, 10 pond vlas en wat kleeren.

— Nu moeten we weg, zei Bakelandt gejaagd.

Hij keek naar de vrouw.

— Laat de oude kouse maar liggen, we hebben haar geld, we hebben genoeg, zei Simpelare.

Maar toch nam Bakelandt de matras weg. Karliën verroerde zich niet meer. De twee schelmen riepen Isabella en Fransisca, die den buit moesten helpen dragen en ze trokken naar Eegem. Maar de herbergier zei, dat hij een uur geleden gendarmen had gezien. Bakelandt schrok vreeselijk. Hij had geen rust. En het groepje begaf zich naar Ruiselede, waar ze in het «Zwijntje» een schuilplaats vonden.

Karliën Desmet bleef op den vloer liggen. 's Anderendaags ging Rosa haar huis binnen. Ze maakte immer

dikwijls een praatje met de goedge vrouw. Verschrikt zag ze Karlien op den grond.

— Ze is dood! gilte ze en angstig liep ze naar de naaste bureu.

Deze en anderen vergezelden haar. Ja, Karlien was dood, verstikt gebleven, toen de roovers de matras op haar hadden geworpen. Bakelandt had, toen hij die wegnam, niet bemerkt, dat de vrouw reeds bezweken was. Heel Pithem kwam in beroering. De overheid snelde toe en ontdekte dadelijk dat er geroofd was. Men sprak over Fransisca Ameye en Isabella Van Male. En men wist ook, dat Lea en Rosa aangerand waren geworden. De gendarmen zochten de streek af, en hielden de Vreemde's aan.

V.

Boer Gekiere en Frans waakten elken nacht. Maar het bleef nu rustig te Pithem. Men hoorde het nieuws van elders. De gendarmen en veldwachters moesten, kost wat kost, de bende gevangen nemen. Elken dag hadden er aan de kanten van 't Vrijbosch aanhoudingen plaats. Op 19 Maart 1803 namen de gendarmen van Thorhout en de veldwachters van Hooglede Bakelandt, Simpelare en Fransisca Ameye gevangen in het huis van Busschaert te Ichtegem. Ze werden naar Brugge gevoerd.

En nu verklapte de kapitein al zijn medewerkers. Othans bleek het, uit 't onderzoek, dat de bende een samenraapsel was van vagebonden en deugnieten. Maar

nooit was ze een macht geweest. Soms had men met 12 of 15 man een aanval gedaan, doch dan nog op een hoeve, waar oude lieden woonden. Meestal gingen de lieden met tweeën, drieën of viere uit, om kleine diefstallen te plegen op eenzame reizigers te bestelen.

Bakelandt liep bij het minste gerucht weg. En fabels zijn het, dat hij zich vermomde als een mijnheer en stoutmoedig hooge gezelschappen bezocht.

Hij was een lafhartig booswicht. Den 3en Augustus 1803 begon het proces, te Brugge. Veel volk zag de drie en dertig gevangenen, mannen en vrouwen, kwamen tusschen gendarmen en soldaten uit de gevangenis. Ze waren drie aan drie met ketens gebonden.

— Wat volk! zei Bakelandt, tot den roover Bruneel. Hoe zullen we er door geraken?

— Ze zullen wel plaats maken voor ons.

Gendarmen te paard ruimden de baan.

Fransisca Ameye stapte achteraan bij de vrouwen. Ze weende. Isabella Van Male keek brutaal naar de menschen.

Het proces duurde zeventien dagen en er werden meer dan honderd getuigen gehoord. Bakelandt beschuldigde zijn makkers. De gezworenen moesten 560 vragen beantwoorden. Vijf personen werden vrijgesproken, maar voor de anderen was de straf streng.

Drie en twintig bendeleden werden ter dood veroordeeld, waarbij Bakelandt, Simpelare, Isabella Van Maele en Fransisca Ameye

Fransisca Ameye zat in de cel. Een priester sprak met haar. Hij vertelde, dat haar moeder eenige dagen geleden godvruchtig gestorven was.

De spinster weende veel. Ze gevoelde haar zware schuld. Ze had veel kwaad bedreven, uit zucht naar geld. En ze beled had zonden. Ze toonde zich boetvaardig. Op 2 November werd het vonnis voltrokken. Voor de halie op de Groote Markt stond het schavot. Het volk stond opeenghoopt op het pein, hing uit de vensteren en zat op de daken. Van alle kanten waren nieuwsgierigen gekomen.

In vier karren werden de veroordeelden om half twee aangevoerd. Op het eerste voertuig zat een priester. Al de roovers hadden hun kwaad beleden. Vóór ging de beul met twee knechten.

De bende had slechts één moord bedreven; 't was op Karlien Desmet. Bakelandt, Simpelare, Isabella van Maele en Fransisca Ameye waren er schuldig aan verklaard. Daarom werden ze in een rood hemd naar het schavot geleid en met een zwarten sluier voor. Al de anderen werden toch zoo streng gestraft, omdat ze in bende hadden gehandeld.

Eerst werd Bakelandt onthoofd. Hij sprak geen woord meer. Dan volgden Simpelare en Isabella. Nu was het de beurt aan Fransisca. Ze weende, dat men het onder het volk kon hooren. Boutquin, de beul, leidde haar naar boven en vlug werd ze op de plank gelegd. Toen het mes

Zoo stierven ook de anderen. Het was een vreeselijk tooneel.

Gekiere en zijn zoon waren ook naar Brugge geweest, maar ziek van ontsteltenis kwamen ze thuis.

—Ik heb spijt, dat ik geweest ben, zei de boer. Het was te wreed. Nog hoor ik het geschreeuw van Siska. Veel vertelde hij niet.

Rosa dacht aan Fiel. Hij was ver weg. Men had ook minder plichtigen streng gestraft. En de rechters geloofden moeilijk verontschuldigen.

Rosa was blij dat Fiel in een andere streek vertoefde. Ze had hem uit 't gevaar geleid.

Lang duurde het nog eer er betere tijden kwamen. Maar toen trouwden Rosa en Fiel. En Fiel wist, dat hij een vrouw had, die altijd een steun voor hem zou zijn.

Nu weet ge iets van Bakelandt en ge zult niet meer de verhalen gelooven, die den ellendigen, laffen beul wicht als een soort van held voorstellen, die soms wonderlijk handelde. Hij was een gemeene, bange kerel, die niets ridderlijks had.

* * *

De 23 terechtgestelden werden in den hof van Sint Jans hospitaal begraven, daar geen enkele der onthalsden door de familie opgeëischt werd.

Drie vrouwen, waarbij Rosalie Verleye en Wanne Lappers van Pithem, werden tot gevangenisstraf veroor-

deeld, en werden gedurende zes uur op het schavot te kijk gesteld, vastgebonden aan een paal.

Weinig roovers waren uit het eigenlijke Vrijbosch of Woud van Houthulst. Ze kwamen van dorpen en steden in 't ronde, van Staden, Hooglede, Ledegem, Passchendale, Rollegem, Roeselare, Moorslede, Thorhout, Gits, Ichtegem, Ingelmunster.

EINDE.

